

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«لایحه موافقتنامه همکاری های اقتصادی بین
دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری لهستان»
(اعاده شده از شورای نگهبان)

مقدمه

لایحه موافقتنامه همکاری های اقتصادی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و جمهوری لهستان که در تاریخ ۱۳۹۵/۴/۱۳ به مجلس شورای اسلامی واصل شده بود در تاریخ ۱۳۹۵/۸/۲۵ با اعمال اصلاحاتی به تصویب صحن علنی مجلس رسید و جهت طی فرآیند قانونی و اظهار نظر شورای محترم نگهبان به این مرجع ارسال گردید. شورای محترم نگهبان نیز در تاریخ ۱۳۹۵/۹/۲۴ با اعلام اینکه بند «۳» ماده (۸) این موافقتنامه مغایر با قانون اساسی است مصوبه مجلس را اعاده کرد. متعاقب ایراد شورای محترم نگهبان، کمیسیون مربوطه در تاریخ ۱۳۹۶/۱/۲۰ جلسه ای برای بررسی این ایراد تشکیل داد.

مخصوص صحن علنی

مشخصات لایحه

دوره دهم - سال اول

شماره ثبت:

۱۱۷

شماره چاپ:

۴۷۹

تاریخ چاپ:

۱۳۹۶/۱/۳۰

تحلیل نظر شورای نگهبان

شورای محترم نگهبان در اظهار نظر خود، بند «۳» ماده (۸) موافقتنامه را مغایر اصل هفتادوهفتم قانون اساسی تلقی کرده است. این بند از ماده (۸) عنوان می کند: «بنا بر درخواست هر یک از طرف های متعاقد، این موافقتنامه می تواند بر اساس رضایت متقابل کتبی اصلاح و یا تکمیل گردد».

معاونت پژوهش های

سیاسی - حقوقی

دفتر: مطالعات حقوقی

با عنایت به مصوبه مجلس که این موافقتنامه را با اصلاحاتی به تصویب رسانده است باید عنوان کرد که طی مصوبه مجلس شورای اسلامی، رعایت اصل هفتادوهفتم و یکصدوسی ونهم قانون اساسی درخصوص ماده (۷) موافقتنامه مورد توجه قرار گرفته است درحالی که تنها اعمال اصل یکصدوسی ونهم ناظر به این ماده است و اصل هفتادوهفتم باید درخصوص ماده (۸) موافقتنامه مد نظر قرار می گرفت.

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۵۱۳۵-۲

تاریخ انتشار:

۱۳۹۶/۲/۲

درواقع اعمال اصل هفتادوهفتم قانون اساسی درخصوص ماده (۷) موافقتنامه که مربوط به حل اختلاف میان طرف های موافقتنامه است سالبه به انتفاء موضوع است، لذا از این منظر ایراد شورای محترم نگهبان صحیح می باشد.

طی گزارش ارائه شده مرکز پژوهش های مجلس - به شماره مسلسل ۲۲۰۱۵۱۳۵-۲ به صحن این نکته که رعایت اصل یکصدوسی ونهم مربوط به ماده (۷) و رعایت اصل هفتادوهفتم راجع به ماده (۸) موافقتنامه می باشد مورد اشاره قرار گرفته بود. درخصوص ماده (۸) در گزارش مرکز عنوان شده بود: «با عنایت به اینکه مطابق اصول هفتادوهفتم و یکصدویست و پنجم قانون اساسی کشور، لازم الاجرا شدن موافقتنامه های خارجی مستلزم انجام ترتیباتی از جمله اخذ مصوبه از مجلس شورای اسلامی است، بنابراین به منظور تأکید و پرهیز از هرگونه تفسیر

متفاوت، مناسب است همین روند در زمان تغییر مفاد و یا اصلاح موافقتنامه نیز مد نظر قرار گیرد. از این رو رعایت قانون اساسی در انجام اصلاحات مورد نظر طرفین نیز ضروری است و می‌توان این حکم را در قالب یک تبصره به ذیل ماده واحده این موافقتنامه الحاق نمود».

در واقع ایجاد هرگونه تعهد جدید (اصلاح موافقتنامه) مستلزم رعایت الزام مندرج در اصل هفتاد و هفتم و یکصد و بیست و پنجم قانون اساسی برای قانونی تلقی شدن تعهد و اصلاح مذکور می‌باشد لذا می‌بایست فرآیند مربوطه را طی کند.

این نکات در گزارش مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۲۶ به شماره مسلسل ۱-۲۴۰۱۵۱۳۵ مرکز پژوهش‌ها مجدداً تقدیم گردید با این حال در متن اصلاحیه که عبارت است از «در تبصره ماده واحده بعد از عبارت (ماده ۷) عبارت (و بند «۳» ماده (۸)) اضافه می‌شود» نکات مذکور به‌طور کامل اعمال نشده است.

نتیجه‌گیری

با عنایت به صحیح بودن نظر شورای محترم نگهبان و عدم اعمال نظر مرکز پژوهش‌ها در اصلاحیه تقدیمی به صحن در خصوص این مصوبه، اصلاح آن با رعایت تشریفات آیین‌نامه داخلی مجلس با قید عبارت: «در اجرای ماده (۷) این موافقتنامه رعایت اصل یکصد و سی و نهم و در اجرای ماده (۸) این موافقتنامه، رعایت اصل هفتاد و هفتم قانون اساسی الزامی است» در تبصره ذیل ماده واحده، مورد پیشنهاد است.